

ALKOHOLIPOLITIikka LAVENEE YHTEISKUNTAPOLITIikkaKSI

Kuten jo edellisessä numerossa kerroimme, Alkoholipolitiikka-lehti lavenee koko Stakesin toiminta-alueen kattavaksi vuoden 1998 alusta. Lehden luonteen muuttaminen on tarkoitus tehdä seuraavin periaattein, jotka Stakesin johtoryhmä on hyväksynyt kokouksissaan 5.11.1997 ja 3.12.1997:

Lehden tarkoitus. Stakesin tehtävänä on mm. tuottaa, hankkia ja välittää alansa kotimaista ja kansainvälistä tietoa. Tähän pohjautuen lehden laventamisen tavoitteena on parantaa tutkimustiedon hyödynnettävyyttä ja vaikuttavuutta osana tiedonvälityksikön kehittämää tiedonjalostusmallia.

Uusi lehti on nimeltään Yhteiskuntapolitiikka/YP. Koska YP ei korvaa Alkoholipolitiikkaa, vaan laventaa sen, alkoholi- ja huumetutkimus säilyy edelleen lehden keskeisenä sektorina, mutta saa rinnalleen kaksi muuta. Lehden sisältö jakautuu siten määrällisesti suunnilleen tasavahvasti kolmeen alueeseen: päihteet/sosiaali/terveys. Näiden sektoreiden tuottamaa materiaalia julkaistaan, sikäli kuin se soveltuu lehden toiminta-ajatuksen näkökulmaan.

Toiminta-ajatuksena on, että lehti keskittyy sosiaali- ja terveystieteiden (kulttuurisen,

sosiaalisen, toiminnallisen) rakennetason tutkimukseen ja keskusteluun, joka on relevanttia Stakesin tehtävän ja strategian näkökulmasta katsottuna. Keskeisiä kysymyksiä ovat: Millaisten sosiaalisten trendien ja intressien (politics) puristuksessa sosiaali- ja terveystieteiden (policy) on tehty, tehdään ja tullaan tulevaisuudessa tekemään? Mitä itse sosiaali- ja terveystieteiden on ollut, on, saattaisi olla?

YP tarjoaa toisaalta artikkelimuotoisen väylän Stakesin eri sektoreilla tuotetulle tutkimustiedolle ja sen pohjalta nousevalle keskustelulle. Toisaalta lehti on avoin ulkoa tuleville hyville teksteille ja myös aktiivisesti etsii niitä.

Stakeslaisen tutkimuksen vahvuus on systemaattinen empiirinen ote, jonka avulla se on nopeasti päässyt kiinni 90-luvun äkilliseen rakennemuutokseen. YP:n tehtävänä on tislata esiin kertyvien havaintojen sosiaali- ja terveystieteiden relevanssi ja antaa sitä kautta pohjaa talon toiminnan ja laajemmin hyvinvointipolitiikan kehittämiselle.

Lehden luonne. YP on Alkoholipolitiikan tapaan tieteelliluonteinen, mikä tarkoittaa, että lehden osastojako noudattaa tieteellisten lehtien normaalia käytäntöä (pääkirjoitus,

artikkelit, katsaukset, keskustelu, haastattelut, kirja-arviot). Pääpaino on artikkeliosastolla (4–6 artikkelia/ numero), joka on referee-pohjainen.

Lehti ilmestyy kuutena numerona vuodessa. Jatkuvuuden korostamiseksi lehden ulkoasu on lähes identtinen nykyisen Alkoholipolitiikan kanssa. Koska kyse on perustaltaan samasta lehdestä, joka vain on kokenut sarjan lavennuksia (Alkoholiliikkeen Aikakauskirja – Alkoholipolitiikka – Yhteiskuntapolitiikka), ensi vuoden vuosikerraksi merkitään 63:s (eikä 1:n).

Mikäli resurssit myöhemmin sallivat, lisäksi tulee kerran vuodessa englanninkielinen supplementti (The Finnish Review of Welfare Studies), johon poimitaan vuoden parhaat tekstit.

Lehden toimitus. Lehden päätoimittaja on Matti Virtanen, toimitussihteeri Arja Aarnio, tilaajarekisteristä ja lehden tulevasta verkkosivuista vastaa Bengt Jansson.

Toimitusneuvostona toimii Stakesin nykyisen Tutkimus-sarjan toimitusneuvosto, jonka päätehtävänä on artikkelien tason kontrollointi (referee-käytännön järjestäminen).

Kirjoituspalkkiot. Alkoholipolitiikka on maksanut kirjoit-

tuspalkkion Stakesin ulkopuolisille, omille ei. YP:n osalta toteutuu seuraava periaate: jos kirjoittaja on vakinaisessa työsuhteessa (Stakesissa tai muualla) ja kirjoitus liittyy hänen ammattiinsa, palkkiota ei makseta. Sen sijaan päätoimittajan harkinnan mukaan palkkio voidaan maksaa, jos kirjoittaja on työtön, opiskelija, osa- tai määräaikainen, työskentelee pienellä apurahalla, tai jos kyse on muusta painavasta syystä.

Lehden hinta. YP:n vuosikeran hinta on 110 mk. Hinnan perustavoitteena ei ole tilaustulojen maksimoiminen vaan lukijakunnan määrän optimoiminen. Hinta on pyritty asettamaan niin matalaksi, ettei se muodostaisi kynnystä tilaamiselle niiden kannalta (mm. opiskelijat), jotka lehteä todella tarvitsevat ja osaavat hyödyntää, mutta toisaalta sen verran korkeaksi, että se saa tilaajan harkitsemaan, onko lehti hänelle todella tarpeellinen (lehden painaminen on kallista).

Lehden yleisöt. YP suuntautuu tasokkaan sosiaali- ja ter-

veyspoliittisen tiedon tarvitsijoille sekä keskustelun osanottajille: asiantuntijoille, tutkijoille, opiskelijoille, alan toimijoille ja päätöksenteon eri tasoille, valistuneelle yleisölle ja tiedotusvälineille. Näiltä mielipidejohtajilta lehden tiedot ja virikkeet liikkuvat sitten monin tavoin eteenpäin (kuten Alkoholipolitiikan osalta on vuosikymmenet tapahtunut).

YP:n suhde muihin alan lehtiin. Sosiaaliturvan tyyppisistä lehdistä YP eroaa rakennetason näkökulmansa ja tietellisen luonteensa takia. Januksen tyyppisistä tiedeyhteisöjen julkaisemista lehdistä YP:n erottavat Stakesin tehtävän ja strategian läpi hahmotettu vankka policy-keskeinen empiirinen ote ja ns. akateemisen keskustelun puuttuminen.

Kritiikki. On kysytty, miksi Stakes perustaa isolla rahalla ja ammattityövoimalla uuden lehden kilpailemaan samalla alueella jo ilmestyvien tiedeyhteisölehtien kanssa, jotka ovat suurissa taloudellisissa vaikeuksissa ja joita tehdään vapaaehtoisvoimin.

Tähän voi vastata, että en-

sinnäkään kyse ei ole uuden lehden perustamisesta vaan olemassa olevan lehden laventamisesta koko Stakesin alueen kattavaksi. Eriasteisen julkaisutoiminnan harjoittaminen taas on Stakesin lakisääteinen tehtävä ("tuottaa, hankkia ja levittää alansa kotimaista ja ulkomaista tietoa").

Toiseksi tiedeyhteisölehdet ovat luonteeltaan tieteenala-kohtaisia jäsenlehtiä, joiden toimitus vaihtuu muutaman vuoden välein ja joiden toimittukseen kuuluminen on kunnia-asia ja akateeminen meriitti. Lehdissä on myös paljon oman tiedeyhteisön sisäiseen elämään kuuluvaa aineistoa. Kolmanneksi lehtien talousvaikeudet johtuvat lehtien saaman julkisen tuen pienenemisestä viime vuosina, eikä niihin vaikeuksiin vaikuta mitenkään se, laventaako Stakes AP:n tahi ei. Neljänneksi YP ei pyri kilpailemaan tiedeyhteisölehtien kanssa vaan pyrkii täydentämään niitä. YP:n julkaisualue on niin laaja, että määrällisesti se kykenee peittämään kunkin erityissektorin julkaisutarpeesta vain pienen osan.

MATTI VIRTANEN

YP:N TILAAMINEN JA YKKÖSNUMERO

Yhteiskuntapolitiikan/YP:n vuosikerrassa on ensi vuonna kuusi suomenkielistä numeroa ja vuosikerran hinta on 110 mk. Kestotilaaajia ja niitä, jotka ovat ehtineet tilata lehden ensi vuodeksi Alkoholipolitiikka-na, pidämme automaattisesti

myös Yhteiskuntapolitiikan tilaajina (ellei toimitukselle muuta ilmoiteta). Tilaushinta laskutetaan maaliskuussa.

Tilauksia koskeissa asioissa kontaktihenkilö on Bengt Jansson, puh. (09) 3967 2200, e-mail: bengt.jansson@stakes.fi

ja fax: (09) 3967 2191 (ks. myös lehden alkusivu).

Yhteiskuntapolitiikan ykkösnúmero ilmestyy helmikuun lopulla 1998. Numeron sisällön alustava runko (johon voi vielä tulla muutoksia) on seuraava:

Matti Kortteinen -
Hannu Tuomikoski:
Jan Klavus:
Annikki Savio:
Matti Piispa:
Pekka Sulkunen:
Tapani Sarvanti:

Työttömien selviytymisstrategiat
Väestön terveydentilan ja terveyspalveluiden käytön trendit 1987-96
EU:n sosiaalinen ulottuvuus ja parhaan käytännön periaate
Valistus, holhous, suojele
Alkoholin mielikuvat ja todellisuus
Moraalifilosofiat ja poliittiset ideologiat

Matti Virtanen:
Marjatta Bardy:
Jouko Kajanoja:
Jussi Simpura:
Mika Pantzar:

90-luvun sosiaaliset trendit ja yhteiskuntapolitiikka
Lapsuuden paikka
Sosiaalinen pääoma
Mikä hyvinvointipolitiikassa on (enää) politiikkaa?
Luo yhteiskunta olohuoneessa